

Kisbér, Királyi Lovarda környezetében fakataszter készítése

2890 Kisbér, Angol kert 1.
hrsz.: 1071, 1068,1603, 1598

VIZUÁLIS FAVIZSGÁLAT

Győr, 2023. április 24.

Kisbér, Királyi Lovarda környezetében fakataszter készítése

2890 Kisbér, Angol kert 1.
hrsz.: 1071, 1068,1603, 1598

VIZUÁLIS FAVIZSGÁLAT

A vizuális favizsgálat elkészítésére Kisbér Város Önkormányzata megbízásából került sor. A favizsgálati adatlapokat az idősebb 50 cm törzsátmérő feletti fákra készítettem el.

A vizuális favizsgálat ideje: 2023 április 10.

Minden favizsgálat alapja a fa szemrevételezéses vizsgálata, megállapítva az egyes elváltozásokat és azok lehetséges kezelési módjait, a faápolási munkák megfelelő módon és minőségben történő kivitelezése érdekében.

A szemrevételezéses vizsgálat során felmértem a gyökérzet, a törzs, és a korona általános állapotát. Az értékelés Dr. Radó Dezső „Bel- és külterületi fasorok EU-módszer szerinti értékelése” alapján az életképességi kategóriák súlyozásával történt. „A fasorok állapot-felmérésének módszere az Európai Unió Erdészeti és Fagazdálkodási Bizottságának 1984-ben elfogadott ötlépcsős modelljén alapszik, amellyel a mérsékelt égöv fafajait vizsgálják. Az ötlépcsős modell azt jelenti, hogy 1 - 5 értékszámval látják el a fasorok egyedeinek részeit, és ezen értékszámok számtani átlagából állapítják meg a faegyed állapotát.” [RADÓ, 1999].

A fa négy részét vizsgáljuk, melyeket betűkódok jelölnek:

A: A gyökér és a gyökérnyak állapota

B: A törzs állapota,

C: A korona és a koronaalap állapota,

D: A fa egészségi állapota és életképessége

A.) A gyökér és a gyökérnyak állapota

Vizuális jelek	Értékelés	Súlyozás
Láthatóan fejlett gyökérzet, optimális termőhelyen	5	100 %
A gyökérzet fejlődése kismértékben gátolt, elfogadható termőhelyen	4	80 %
A gyökérzeten látható károsodások (sebek és korhadások), csekély hibákkal rendelkező termőhelyen	3	50 %
Gyökérzet látható erős felszíni károsodása, jelentősen kedvezőtlen termőhelyen	2	30 %
A gyökérzet erős, legalább 50 %-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen	1	0 %

B.) A törzs állapota

Vizuális jelek	Értékelés	Súlyozás
A törzs nem károsult	5	100 %
Kisméretű károsodás (néhány felszíni seb)	4	80 %
A törzs egyértelmű károsodása (néhány felszíni seb és rothadási helyek)	3	50 %
A törzs erős károsodása (több nagyfelületű vagy mély rothadási seb, korhadások)	2	30 %
A törzs előrehaladottan károsult, elhalt, korhadt (a törzs oly mértékben károsult, hogy statikai vagy tápanyag ellátási funkcióját nem képes ellátni)	1	0 %

C.) A korona és a koronaalap állapota

Vizuális jelek	Értékelés	Súlyozás
----------------	-----------	----------

A korona formája (a fajra jellemzően) ép, a lombveszteség nem haladja meg a 10 százalékot, a koronaalap ép	5	100 %
A lombveszteség 11–25 százalék közötti, a koronaalapon kisméretű károsodás (néhány felszíni seb)	4	80 %
Jelentős a lombveszteség, a koronaalap egyértelmű károsodása (több nagyfelületű seb, odú, vagy korhadás)	3	50 %
Erős korona és koronaalap károsodás	2	30 %
Elhalt korona, teljes lombveszteség	1	0 %

D.) A fa egészségi állapota és életképessége

Vizuális jelek	Értékelés	Súlyozás
Élettartama a termőhely által meghatározott várható életkorig becsülhető	5	100 %
Beavatkozással megközelítheti a termőhely által meghatározott várható életkort	4	80 %
A termőhely által meghatározott várható életkor előtt lecsereendő	3	50 %
Rövidesen lecsereendő	2	30 %
Sürgősen lecsereendő állapota vagy károsodása miatt (baleset vagy építmény-rongálás veszélye)	1	0 %

A fa élettanilag egységes egészet alkot. A fa egyes részeit és életképességét külön-külön értékeljük, az értékelés során figyelembe kell venni, hogy az egyes farészek állapota visszahat a többi farész állapotára is. Például, ha egy fa a gyökérnyakban korhadt, akkor ezt a ténytet fa törzsének és koronájának vizsgálata során is figyelembe kell venni és mindez együttesen kihathat a fa életképességének alakulására, mely érték segít nekünk eldönteni, mennyire érdemes egy fa megtartására energiát fordítani.

A vizsgálat során különösen tekintettel kell lenni a gyökérnyakot és a koronaalapot érintő elváltozásokra, mivel ezek a fa stabilitását nagyon kedvezőtlenül befolyásolják.

A talajfelszín és a környezet szemrevételezése a legmeghatározóbb, és a legfontosabb a gyökérzet feltárása nélküli vizsgálatnál. A gyökérnyak alakja és az esetleges elváltozásai, sérülései utalnak a talajban futó gyökérzet egészségi állapotára, ezért a gyökérzet és a gyökérnyak vizsgálata együttesen adja meg a gyökérzet állapotértékét.

A vizsgált helyszín jellemzése:

A felmérési terület Kisbér település központjában helyezkedik el, a Királyi Lovarda észak-keleti és déli oldalán. Összesen 39 db fát mértem fel a területen, melyből 17 db fára készült vizuális favizsgálati adatlap. A 17 fa 99%-a vadgesztenye, 1db gyertyán van a felmért állományban.

A felmért fák mindegyik zöldfelületben, parkban áll. Az idős gesztenyékről összességében elmondható, hogy sok közöttük a terhelt koronaalapú vagy a koronaalagnál villás elágazású egyed. A fáknál szinte mindegyiken van korhadt ághely seb a törzsön és az ágakon egyaránt. Több gesztenyefa esetében találkozunk a törzsön hasadással, letört vázággal, odúval. A gesztenyefák lombkoronája többségében terebélyes és mindenhol a déli nap felé húz a korona, így statikai helyreállító metszés javasolt a Dk-i, déli DNy-i irányból. A korhadt ághely sebeket ki kell tisztítani. A fákat minősített faápolónak kell kezelni és bemászni. A fákra történt mászás esetén a villás és hármás elágazásoknál meg kell nézni van-e vízcsák, korhadás az elágazásban. Pangó víz esetén a tisztítás után odúsátor készítése javasolt. Ha a víz nem pang, de mégis kialakult egy korhadás az elágazásban vagy a vázágon, akkor hálót kell feszíteni az odúra, hogy a kártevők ne tudjanak beöltözni az odúba. A gesztenyék mindegyike ápolásra szorul a vizuális adatlapon leírt kezelési javaslatok szerint.

Az idős gesztenyék mindegyike 50 cm törzsátmérő feletti fa, melyek között találunk között találunk 5 db 80-95 cm törzsátmérőjű és 2db 100 cm törzsátmérő feletti fát is. Az idős gesztenyékre általánosságban jellemző, hogy a gyökérnyaknál belül, alulról felkorhadnak főleg, ha villás elágazás is van a fában. Összességében elmondható, hogy a helyszínen vizsgált fák mindegyike nagy valószínűséggel belül korhadt.

A vizsgált fákról bővebb elemzést a vizuális adatlapon leírt információk és képek adnak.

Az adatlap felépítése

A dokumentum elején a fa azonosításához szükséges adatok, és jellemző méretei találhatóak. A fa adatai alatt a vizsgálat időpontja olvasható. Ezt követi az egyes farészek értékelése, az általános állapotmutató feltüntetése, és a fa környezeti veszélyeztetésének értékelése, mely alapján a kockázatarányos megtarthatósági mutató számoltam ki.

A vizsgálati lap jobb oldalán a fotódokumentáció, a vizsgálat szöveges összefoglalása, a kezelési javaslat és a következő vizsgálat időpontja látható.

A felmérés módszere:

A vizsgált fákról favizsgálati adatlapot készítettem. Megvizsgáltam a fáknál a gyökérzet, gyökérnyaki rész, a törzs, a koronaalap és a korona állapotát, és a környezeti veszélyeztetés mértékét.

Általános állapotmutató

Az általános állapotmutató, egy százalékos érték, melyet a farészek értékelésének súlyozott átlagából számítunk. Ez egy fontos jelzőszám a fa állapotáról. Az eredmény alapján következtethetünk arra, hogy érdemes-e a fát megtartani, vagy egészségügyi kivágása szükséges.

Számítás: $((A+B+C+D))/4$ (a számítás során az egyes farészek értékeit súlyozva vesszük figyelembe)

50% alatti érték esetében a fakivágás lehetőségét mérlegelni kell. Az adatlapon színek segítik a százalék értelmezését:

0 % - 30 % - mérlegelni kell a fakivágás lehetőségét

51 – 69 % - a fa állapota a megfelelő kezelések elvégzése nélkül romlani fog

70 % -> - a fa jó állapotú, a megfelelő fenntartási munkák elvégzésével hosszú ideig megtartható

Kockázatarányos megtarthatósági mutató

A kockázatarányos megtarthatósági mutató szintén egy százalékos érték, melyet a kockázatelemzés osztályozásának súlyozott értékei és a megtarthatósági mutató szorzatából kapunk. Az alacsony érték nem feltétlenül jelent fakivágási indokot, minél alacsonyabb az érték annál több épített elemre, vagy annál nagyobb gyakorisággal jelenthet veszélyt a fa a környezetére.

Számítás: megtarthatósági mutató * elhelyezkedés * környezet * élőhely minősége * veszélyeztetettség

30% alatti érték esetében mérlegelni kell a fakivágás lehetőségét, ha a fa általános állapotmutatója 50% alatti. Az adatlapon színek segítik a százalék értelmezését:

0 % - 30 % - mérlegelni kell a fakivágás lehetőségét

51 – 69 % - a fa gyakran, vagy időszakosan jelent veszélyt néhány épített elemre és alkalmi látogatóra

70 % -> - a fa ritkán jelent veszélyt egy-két elemre és alkalmi látogatókra

Fischer Márta

Fischer Márta
minősített favizsgáló FV – 21/21
okl. tájépitészmérnök K 08 0527

Győr, 2023. április 19.

Helyszíni képek:

